

ARCHIWUM
LEGIONÓW
i N. K. N.

Nr 161

578
KOWE
GO N. K. N.

A-2.

Regulamin wewnętrzny.

Służba koszarowa i garnizonowa.

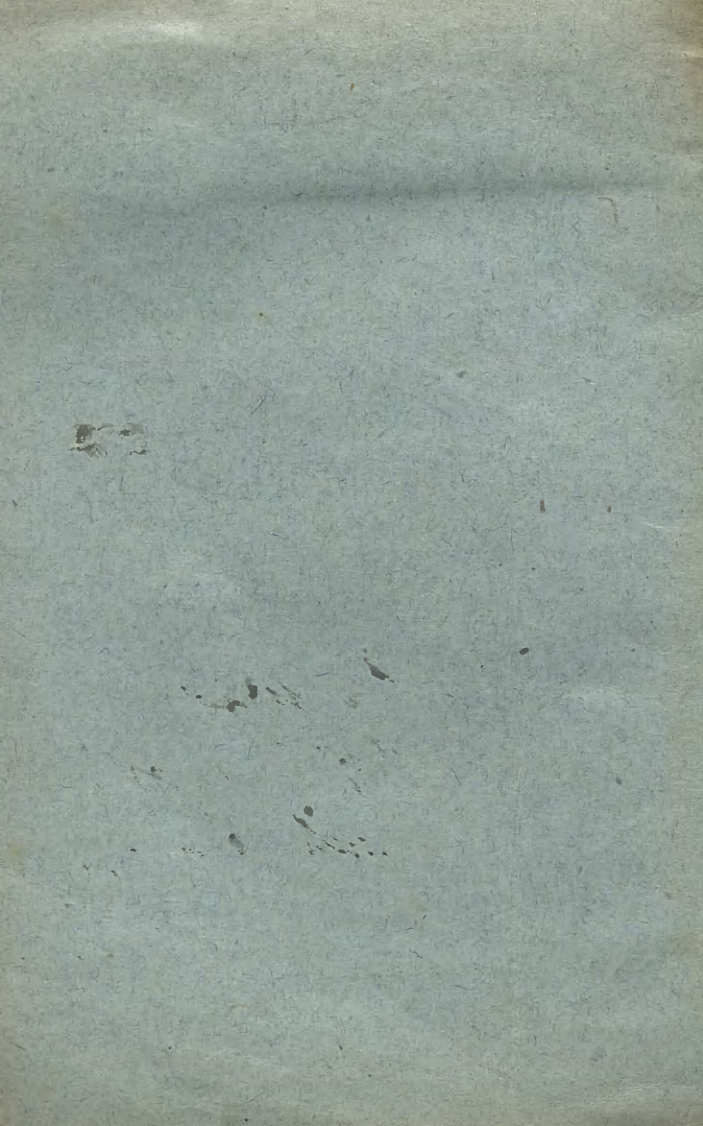
KOBOS TADEUSZ

A. _____

/228.

Piotrków, marzec 1916.

Nakładem Departamentu Wojskowego N. K. N.

WYDAWNICTWA WOJSKOWE
DEPARTAMENTU WOJSKOWEGO N. K. N.

A—2.

KOBOS TADEUSZ

L. _____ / 228.

Regulamin wewnętrzny.

Służba koszarowa i garnizonowa.

Roman Horodkowski
Adj. I B. 5 pp. lw.
Przedruk pierwszy.

Piotrków, marzec 1916.

Nakładem Departamentu Wojskowego N. K. N.

WYDAWNICTWA WOJSKOWE

DEPARTAMENTU WOJSKOWEGO N. K. N.

S-A

CZCIONKAMI Drukarni Państwowej pod
zarządem Departamentu Wojskowego
N. K. N. w Piotrkowie

Stwierdzenie kosztów i gatunków

Przebieg choroby
18. 7. 1918
Lechowski

Piotrków, marzec 1918

Instytut Higieny i Epidemiologii Wojskowej N. K. N.

Rozdział V.

§ 19. Porządek koszarowy.

106. Komendę koszar obejmuje najwyższy rangą komendant zakwaterowanych oddziałów, począwszy od komendanta pułku w dół. Gdzie wyjątkowe okoliczności tego wymagają, orzeka Komenda Stacyi, kto ma być komendantem koszar.

107. Przy zakwaterowaniu musi się uwzględniać potrzeby poszczególnych gatunków broni i wedle możliwości utrzymywać taktyczną łączność.

108. Komendant koszar wyznacza każdemu pododdziałowi miejsce zbiórki (miejsce formowania się), każdemu oddziałowi zaś plac zbiórki; oznacza liczbę ordynansów, potrzebnych dla doglądania wejść do koszar, jak również stan liczebny warty (koszarowej), wystawiającej odpowiednie posterunki. Wogóle wydaje zarządzenia, potrzebne do zachowania porządku w obrębie koszar.

109. Celem uniknięcia pożaru zabronionem jest palenie tytoniu oraz chodzenie ze światłem bez odpowiedniego zabezpieczenia w miejscach, gdzie pożar łatwo może wybuchnąć (stajnie, magazyny furazów i t.p.).—Ogień w kuchniach i piecach żołnierskich ma być po capstrzyku (Re-traite) zgaszony, lufty zaś w kominach należy pozamykać. Komendant koszar powinien baczyć, by kominy były w przepisany czas czyszczone i żeby przyrządy do gaszenia ognia były w koszarach zawsze pod ręką. Użyteczność ich powinna być co najmniej raz na 3 miesiące wypróbowana; należy zarazem starać się o to, by z przyrządami tymi żołnierze umieli się obchodzić.

110 Jeżeli w koszarach wybuchnie pożar, należy natychmiast trąbić na alarm; jeżeli nie ma wyższego przełożonego, szarża inspekcyjna kieruje akcją nad ugaszeniem ognia, stosownie do środków, jakimi rozporządza. Szarża inspekcyjna wzywa straż pożarną (o ile ta znajduje się w miejscu) i zawiadamia komendantów: koszar, Placu i Stacyi.

Po przybyciu straży pożarnej należy w zupełności złożyć kierownictwo w jej ręce i wykonywać jej zarządzenia.

111. Przy nadzwyczajnych wydarzeniach, np. przy rozruchach w pobliżu koszar, wzywa komendant koszar pogotowie; może też stosownie do okoliczności zaalarmować częściowo lub w całości zakwaterowany oddział. O tem należy możliwie najszybciej zawiadomić Komendę Stacyi i innych przełożonych.

112. Ubikacje powinny być stosownie do swego zastosowania oznaczone napisami nad wejściem, według niżej podanego wzoru:

26 cm.

..... Pułk. kompania.

Izba żołnierska.

(podof. rachunk. kuchnia, magazyn i t. d.)

30 łóżek

(20 koni)

18

cm.

113. Korytarze, schody, ustępy, bramy i podwórza koszar winny być z nastaniem ciemności przez całą noc oświetlone. W pokojach i korytarzach na wyższych piętrach nie wolno urządzać ćwiczeń, któreby mogły spowodować wstrząśnięcia budynku.

Łupanie węgla i drzewa powinno odbywać się jedynie na podwórzu i w piwnicy.

Otwarte okna należy odpowiednio umocować, podczas gwałtownego wiatru jednak należy je zamykać.

114. Tak wewnątrz jak i zewnątrz koszar musi być czysto. Śmiecie, piasek i nawóz ze stajen można wyrzucać tylko do przeznaczonych na to dołów, a stamtąd co pewien czas wywozić.

Zużyta słomę należy gromadzić w odpowiednich miejscach i następnie, skoro to tylko możliwe, wywieść.

Należy dbać o czystość studzien i ich otoczenia. Tak samo muszą być utrzymywane w czystości wychodki.

Woda używana do gotowania i picia musi być często badaną, czy nie zawiera składników, szkodliwych dla zdrowia.

Należy stale uważać, by przewody gazowego oświetlenia znajdowały się w porządku.

Poza strzelaniem pokojowym w koszarach i kwaterach, dozwolone jest strzelanie na placach do ujeżdżania koni tylko o tyle, o ile potrzebnem to jest do przyzwyczajenia koni.

W stajniach nie wolno urządzać t. zw. strzelania pokojowego.

115. Osoby mieszkające w koszarach, powinny uważać na swą służbę, by ta przestrzegała porządku według obowiązujących przepisów.

Oficerowie (kapelani wojskowi, urzędnicy wojsk.), którzy mieszkają w koszarach, są obowiązani meldować pisemnie w prostej drodze Komendantowi koszar, jeżeli przebywa ktoś u nich dłużej niż 24 godzin. Dla wszystkich innych potrzebnem jest do tego zezwolenie Komendanta koszar.

116. W zasadzie wstęp do koszar dozwolony jest jedynie osobom tam zakwaterowanym i wojskowym. Prawo wstępu dla wszystkich innych, stosownie do okoliczności, należy możliwie ograniczyć, ludzi zaś podejrzanych absolutnie nie wpuszczać.

117. Do handlowania napojami i artykułami spożywczymi w obrębie koszar uprawnieni są jedynie t. zw. markietani, względnie ludzie posiadający specjalne pozwolenie Komendanta koszar.

Komenda koszar oznacza godzinę zamykania kantyn i dba o to, by utrzymujący kantyny używali prawem przepisanych miar i wag i sprzedawali jedynie towary pierwszej jakości.

W każdym takim lokalu muszą być wywieszone ceny, zatwierdzone przez Komendę koszar.

118. Przy objęciu lub opuszczaniu koszar, albo pewnej jej części, należy przyjęcia (zdania) lokalu wraz z całym urządzeniem dokonać przepisowo.

119. Za ścisłe wykonanie powyższych przepisów jest odpowiedzialnym każdy Komendant oddziału, w ramach zajętego przez podległy mu oddział obszaru.

Komendant koszar baczny na przestrzeganie tych przepisów i bezpośrednio odpowiada za te ubikacje, które nie są specjalnie wyznaczone dla żadnego oddziału.

§ 20. Porządek w izbach.

120. Normalnie w izbie żołnierskiej ma znajdować pomieszczenie tylu ludzi, by na każdego wypadło 15.3 m³ powietrza i najmniej 4.5 m² powierzchni, dla każdego zaś podoficera kwaterującego razem z szeregowcami i st. żołnierzami najmniej 6.2 m² powierzchni. Schemat ten można ominąć tylko w wypadkach bezwarunkowo koniecznych. Przy zbliżaniu się, lub nagłym wybuchu epidemii należy zmniejszyć ilość kwaterujący, najmniej o jedną trzecią.

121. Przy rozkwaterowaniu pododdziałów należy zawsze unikać rozdzielania plutonów.

122. W każdym lokalu, w którym kwaterują żołnierze, najstarszy szarż podoficer, ewentualnie odpowiedni żołnierz, obejmuje komendę izby.

Komendant izby jest odpowiedzialnym za utrzymanie dyscypliny, porządku i czystości. Jeżeli podoficerowie kwaterują osobno, wówczas w izbach mieszczących więcej niż 20 ludzi, musi stanowczo mieszkać jeden podoficer.

Podoficer za frontem ma nadzór nad porządkiem i czystością w wyznaczonych dla jego plutonu ubikacjach, przyczem używa odpowiednio kaprales i st. żołnierzy i uważa, by ci spełniali swe obowiązki.

123. Komendant izby wybiera codziennie z pośród kwaterujących w izbie jednego żołnierza, do którego należy czyszczenie, opalanie i oświetlanie sali, oraz dostarczanie potrzebnej ilości wody. Żołnierz ten, po spełnieniu swych obowiązków może wychodzić z koszar na równi z innymi żołnierzami.

124. Gdzie mieszkają razem podoficerowie, najwyższy szarżą obejmuje komendę izby; ordynansami izby są naprzemian żołnierze z plutonów, do których należą ci podoficerowie.

125. Jeżeli w izbie żołnierskiej są specjalne miejsca do spania dla podoficerów, to powinny one być odpowiednio użyte; w przeciwnym razie wybiera komendant izby na ten cel odpowiednią przestrzeń, przyczem wedle możliwości, najbliższe łóżko żołnierskie powinno być oddalone od podoficerskiego co najmniej o 1.3 m.

126. Na wewnętrznej stronie drzwi wchodowych należy przybić listę imienną izby, według wzoru umieszczonego na str. 8.

Obok nazwisk przełożonych, znajdujących się w danej miejscowości, powinien być podany adres ich mieszkania.

Pod tą listą należy umieścić spis łóżek i innych przedmiotów, znajdujących się w izbie.

127. Komendanci izb powinni przyjąć od komendantów pododdziałów wymienione w spisie rzeczy i są za nie odpowiedzialni; odpowiadają też za czystość i utrzymanie w dobrym stanie ścian, okien, drzwi, pieców i wszystkich innych przedmiotów, znajdujących się w izbie.

LISTA IMIENNA IZBY Nr:

26 cm.

(..... Kompania
..... Pluton)

Pulk

Szarża.

Imię
i nazwisko.

Szarża.

Imię
i nazwisko.

Szarża.

Imię
i nazwisko.

Razem ludzi.

Nazwiska przelożonych generałów i oficerów.

Komendant Legionów

Brygady

Pulku

Baonu

Kompanii

Miejsce zbiórki Baonu:

Miejsce zbiórki Kompanii:

36 cm.

Jeżeli w izbie powstanie jakieś uszkodzenie, powinien komendant izby natychmiast, z podaniem przyczyn, zameldować o tem, a przy rozmyślnych uszkodzeniach wyszukać sprawcę.

128. Celowe rozmieszczanie żołnierzy przyczynia się w wysokim stopniu do utrzymania spokoju i porządku w izbie. Przy tem należy uważać aby rekruci i zaniedbujący się w służbie żołnierze umieszczeni byli obok tych, którzy ich mają pouczać lub doglądać.

Trębacze otrzymują swe miejsca obok drzwi wchodowych

Bez zezwolenia komendanta izby nie wolno zmieniać wyznaczonych łóżek.

129. Ta część łóżka, na której spoczywa głowa, ma być ustawiona równolegle do ściany (całe łóżko prostopadłe do ściany) w odległości 16 cm. Łóżka ustawia się parami w odległości conajmniej 16 cm. jedno od drugiego; odległość między każdą parą łóżek wynosić ma conajmniej 40 cm.

130. Nad każdym łóżkiem umieszcza się tabliczkę 11 cm. długą, a 8 cm. szeroką, na której wypisana jest szarża oraz imię i nazwisko żołnierza.

131. Pościel należy szanować, stale czysto utrzymywać i często przewietrzać. Prześcieradło powinno się zmieniać raz na miesiąc, inne części pościeli, stosownie do potrzeby, wymieniać na czyste.

W łóżkach nie wolno przechowywać żadnych przedmiotów.

Siennik obraca się na dzień rozporem ku dołowi. Na sienniku kładzie się poduszkę, na niej koc letni, prześcieradła, wreszcie koc zimowy. Wszystko musi być ułożone porządnie według kształtu poduszki.

Po wyczerpujących marszach, ćwiczeniach i służbach dozwolonem jest leżenie na łóżkach nawet i w dzień, łóżko jednak musi być zabezpieczone przed zanieczyszczeniem lub też żołnierz musi zdjąć buty.

132. Broń, amunicja, rynsztunek i mundur muszą być w ten sposób przechowywane, by zawsze można było ich użyć i by zawsze były pod ręką.

W piechocie należy się trzymać następującego porządku:

Karabiny i narzędzia techniczne mają być umieszczone w przejściach na odpowiednich, na to przeznaczonych szaragach; gdyby to było niemożliwe obok łóżek żołnierzy.

W pierwszym wypadku należy na lewo od gwoźdźcia umieścić kartkę z nazwiskiem żołnierza, przy karabinach zaś — numer karabinu.

Na szaragach, umieszczonych nad łóżkiem, wieszają się tornister (plecak) i manierkę po jednej stronie, po drugiej — ładownice i pas główny z bronią boczną, w środku zaś płaszcz z pelerynką, zwinięty do środka, z wywiniętym kołnierzem, spięty paskiem. Trąbkę sygnałową wieszają nad płaszczem.

Części munduru, których żołnierz nie używa, mają być porządnie ułożone na półce w sposób następujący: na samem spodzie spodnie, na tem bluza, po obu stronach munduru chleb, menażka denkiem do góry, nad tornisterem — kołnierzyk. Buty stawia się pod łóżkiem, obcasami do ściany.

Chlebak wisi na tylnej części łóżka. Czapkę kładzie się na kocu.

§ 21. Porządek w stajniach.

133. W stajni musi panować czystość i porządek. Podściółkę i nawóz należy co dzień rano wyrzucać i wywozić na przeznaczone na to miejsce. Wszelkie sprzęty muszą być zawsze w dobrym stanie i możliwe do użycia.

Stajnie należy przewietrzać w ten sposób, by konie nie były wystawione na przeciąg. Żłoby muszą być przed każdym jedzeniem czyszczone. W szopach, przeznaczonych na przechowywanie furazu musi panować wzorowy

porządek. Siano i słoma muszą być w porządku ułożone. Owies wraz z miarą powinien się znajdować w przeznaczonej na to skrzyni.

Wszystkie przyrządy i uprząż muszą być porządnie poskładane.

134. Porządek i czystość utrzymują ludzie, którzy pilnują koni.

O nagłym zasłabnięciu lub okaleczeniu koni meldują kapralowi inspekcyjnemu stajen. W nocy czuwają na przemian.

Służbę może pełnić warta stajenna bez pasa i karabinu.

Jeżeli do stajen wchodzi oficer, ten, kto go pierwszy zobaczy woła: „Baczność!”.

§ 22. Wizytacja koszar.

135. Jeżeli wizytacja koszar albo kwater jest zapowiedziana, wówczas oficerowie i żołnierze, uzbrojeni i wyekwipowani stosownie do zarządzenia, oczekują przybycia wizytującego, i go przyjmują.

Przy wizytacji koszar odbywa się przyjęcie wizytującego przy wejściu do koszar.

Tu ustawiają się pośredni komendanci, od komendanta baonu wzwyż, (o ile wtedy w danem miejscu się znajdują) wraz ze swymi szarżami inspekcyjnymi i innymi organami w ten sposób, by najstarszy rangą był po tej stronie, z której przychodzi wizytujący. Komendant koszar staje stosownie do swej rangi.

Komendanci kompanii oczekują wizytującego ze swymi oficerami i szarżami inspekcyjnymi kompanii u wejścia do swego rejonu.

136. Przy wejściu wizytującego, trębacze warty koszarowej, lub pogotowia dają sygnał, o ile ten w regulaminie jest na przyjęcie danej szarży przepisany.

Komendanci, od komendantów pododdziałów wzwyż, zarówno jak szarże inspekcyjne (żołnierze inspekc.) meldują się u wizytującego w miejscu wyznaczonem im i towarzyszą mu w obrębie należącej do nich części pomieszczenia, przyczem reszta oficerów (urzędników wojskowych) postępuje za swymi bezpośrednimi przełożonymi.

137. Żołnierze ustawiają się w izbach pojedynczo przed lub pomiędzy swemi łózkami, komendant izby koło drzwi, kucharze zostają przy swej pracy, ubrani stosownie do swego zajęcia; reszta osób, należących do danego oddziału wojskowego, zachowuje się podług wskazówek swych komendantów.

138. Komendanci izby przy wejściu wizytującego komenderują: „Baczność!“, meldują się u niego z podaniem swego charakteru służbowego i pozostają przy nim.

139. Przy wizytacyi stajen stoi każdy człowiek po lewej stronie konia, którego trzyma za uzdę, zwrócony twarzą ku wejściu. Jeżeli jeden człowiek pilnować ma dwóch koni tuż koło siebie, wówczas staje pomiędzy nimi i każdego z nich trzyma jedną ręką.

Służba stajenna spełnia swoje obowiązki stosownie do potrzeby nawet w czasie wizyty.

Przy ukazaniu się w stajni przełożonego, komendant pododdziału woła: „Baczność!“.

140. Przy pojedynczem zakwaterowaniu, ludzie oczekują wizytującego przed swemi kwaterami, przy nadejściu jego oddają mu cześć i prowadzą do kwatery.

141. Jeżeli bez zapowiedzenia przychodzi przełożony, wyższy rangą od komendanta koszar, oficer inspekcyjny koszar melduje się u niego, następnie każe ograścić sygnał, (o ile na przybycie przełożonego w danej randze regulamin przewiduje sygnał), prosi o dalsze rozkazy i stara się, by te rozkazy zameldowano komendantowi koszar.

Żołnierze pozostają przy swoich zajęciach; obecni oficerowie zarówno jak szarże inspekcyjne kompanii i komendanci izb meldują się wizytującemu dopiero wtedy, gdy wchodzi on do rejonu ich zajęć.

Jeżeli komendant koszar sam nie oprowadza wizytującego, czyni to w jego zastępstwie oficer inspekcyjny lub pełniący tę funkcję szarżę i wypełnia otrzymane od wizytującego zlecenia, względnie wydaje własne, zastoso-

Rozdział VI.

Pełnienie służby w ogólności.

§ 23. Porządek dzienny

142. Celem uregulowania zwykłej służby ogłaszają dowódcy oddziałów wojskowych porządek dzienny, uwzględniając przytem przepisy i rozporządzenia stosownie do pory roku i stopnia wykształcenia żołnierzy.

143. Za pomocą porządku dziennego oznacza się godzinę rozpoczęcia i czas trwania zajęć, godzinę raportu, porę wydawania menaży, żywienia i czyszczenia koni, godzinę podziału wart i odczytywania rozkazu. Tak samo przez wydanie porządku dziennego wyznacza się godziny i miejsca wspólnych dla wszystkich pododdziałów zarządzeń i ćwiczeń, nie ograniczając jednakowoż komendantów pododdziałów w ich zakresie działania.

Przy tem na teoretyczne i praktyczne wyszkolenie żołnierzy przeznaczają się w zimie 6 godzin, w lecie 8 godzin dziennie.

§ 24. Pobudka i capstrzyk. („Retraite“).

144. Pobudka jest dla żołnierza sygnałem do wstawania i przygotowania się do codziennych zajęć.

Sygnał ten w garnizonach dają trębacze wszystkich wart pogotowia koszarowego, w obozach trębacze warty

głównej, na kwaterach w czasie marszu trębacze warty stacyjnej—w tym czasie, który oznaczają komendanci stacyi, ewentualnie komendanci obozów, w marszach zaś komendanci pułków i wyższych oddziałów. Komendanci ci są zresztą uprawnieni, o ile to jest ze specjalnych względów wskazanem, do zarządzenia pobudki w koszarach lub w obrębie obozu podległych im oddziałów, w innej godzinie, niż oznaczonem to było przez komendę Stacyi lub obozu. Z reguły należy sygnalizować pobudkę w lecie o godz. 5 a w zimie o godz. 6 rano.

145. Sygnał: „Retraite“ jest znakiem do powrotu do koszar, obozu, czy kwater; daje się go tak samo, jak pobudkę z tą jednakową różnicą, że bez względu na porę roku zwykle o godz. 9 wieczór.

146. W wyjątkowych wypadkach, mianowicie, gdy nieprzewidziane wydarzenia wymagają skonsygnowania wojska, są komendanci stacyi, obozów, jakoteż samoistni komendanci upoważnieni do naznaczania capstrzyka („Retraite“) wcześniej. Komendanci, którzy nie są zarazem komendantami stacyi, mają o takich zarządzeniach natychmiast z podaniem przyczyn zameldować Komendzie Stacyi.

147. W czasie trąbienia capstrzyku powinni żołnierze i podoficerowie (z wyjątkiem tych, którzy mają specjalne pozwolenie na pozostanie dłużej poza kwaterą), znajdować się w koszarach (kwaterach).

W zwykłych warunków pokojowych mogą plutonowi, sierżanci i aspiranci oficersey pozostawać o 2 godziny dłużej poza obrębem koszar.

Komendanci pułków i wyższych oddziałów, jakoteż samoistni komendanci mogą wydać prowadzącym się nienaganie kapralom, plutonowym, sierż. i asp. of. pozwolenie nieograniczonego przebywania poza koszarami po capstrzyku.

W wypadkach godnych uwzględnienia mogą komendanci pododdziałów udzielić szarżom i żołnierzom pozwolenia na pozostawanie poza koszarami po capstrzyku, jednak w ograniczonej liczbie i z tem, że tym żołnierzom wydają

piśmienne, odpowiednie przepustki. Po capstrzyku musi się w każdym plutonie znajdować co najmniej jeden podoficer lub starszy żołnierz. Jeżeli żołnierze, posiadający prawo pozostawania poza obrębem koszar na mocy regulaminu lub specjalnego pozwolenia, używają tego prawa ze szkodą dla zdrowia lub służby, może komendant pododdziału zawiesić to pozwolenie na przeciąg 6 tygodni, komendant oddziału na przeciąg 10 tygodni.

Komendanci oddziałów, od pułków wzwyż, i inni samodzielni komendanci, jakoteż komendanci oddziałów detaszowanych, mogą w pewnych okolicznościach zawiesić wspomniane udogodnienie każdej chwili, całkowicie lub częściowo, trwale lub na określony przeciąg czasu.

Komendanci takich oddziałów oraz wyżsi przełożeni mogą wydać podobne zarządzenie na określony przeciąg czasu, jako środek zapobiegawczy, nawet w odniesieniu do wszystkich podległych im żołnierzy.

148. Jeżeli capstrzyk trąbiony jest poraz drugi lub o innej porze, muszą wszyscy żołnierze od aspiranta oficersk. w dół natychmiast pod karą, wrócić do koszar (nawet, jeżeli mają specjalne przepustki); tam też muszą udać się natychmiast wszyscy oficerowie.

Gdzie sygnalizowanie za pomocą warty stacyjnej okaże się niewystarczającym, mogą komendanci oddziałów, od pułków wzwyż, uwzględniając lokalne stosunki, naznaczyć miejsce, skąd należy dawać sygnały pobudki i capstrzyku.

Miejsce musi być tak obrane, by w całym rejonie zakwaterowania było dokładnie słychać podawane sygnały.

§ 25. Służba inspekcyjna.

149. W ogólności szarże inspekcyjne są organami pomocniczymi komendanta w pełnieniu służby wewnętrznej, w szczególności zaś obowiązkiem ich jest należyte utrzymanie porządku w koszarach i kwaterach.

150. W zjednoczonych pododdziałach, oddziałach i wyższych jednostkach taktycznych pełnią następujące osoby służbę inspekcyjną:

W każdej kompani (szwadronie, baterii)—jeden kapral, jako kapral dzienny i jeden starszy żołnierz, jako st. żołnierz inspekcyjny.

W każdym baonie (dywizyonie), jakoteż w każdym osobno rozkwaterowanym półbaonie — sierżant, jako sierżant inspekcyjny.

W każdym osobno rozkwaterowanym, detaszowanym lub samoistnym baonie (dywizyonie), tak samo w każdym baonie na stopie bojowej, ponadto jeden niższy rangą oficer (asp. of.), jako oficer inspekcyjny baonu. Dla dwóch lub więcej baonów, czterech lub więcej szwadronów jednego pułku, które kwaterują w tym samym miejscu co sztab pułku—jeden kapitan (rotmistrz), jako oficer inspekcyjny pułku.

W koszarach, w których rozkwaterowany jest tylko jeden baon, pełni oficer inspekcyjny baonu zarazem służbę inspekcyjną koszar; w koszarach, gdzie kwateruje mniej niż jeden baon—najstarsza szarża inspekcyjna.

W większych koszarach, gdzie rozlokowano dwa lub więcej baonów, (4 lub więcej szwadronów) bez względu na to, czy należą do tego samego gatunku broni czy nie, prócz wyżej wymienionych szarż inspekcyjnych, wyznacza się jeszcze niższego rangą oficera, jako oficera inspekcyjnego koszar.

W koszarach takich najwyższy rangą lekarz wyznacza jednego lekarza wojskowego, jako lekarza inspekcyjnego koszar. Gdzie na to okoliczności pozwalają, może, stosownie do uznania Komendy Stacji, pełnić służbę inspekcyjną jeden lekarz na cały garnizon.

151. W razie potrzeby może pełnić służbę oficera inspekcyjnego pułku także starszy porucznik, służbę sierżanta inspekcyjnego—plutonowy, kaprala dzien.—Starszy żołnierz, a służbę starszego żołnierza inspekc. szeregowiec.

W każdym jednak razie, szeregowcy wyznaczeni do pełnienia służby inspekcyjnej, muszą być sprytni i godni zaufania.

Podoficerowie rachunkowi piechoty powinni w czasie pokoju pełnić służbę inspekcyjną.

152. Komendaci wyżsi powinni przy wyznaczaniu służby inspekcyjnej trzymać się podanych zasad. W wyjątkowych okolicznościach mają oni obowiązek wprowadzać obostrzenia, które uważają za konieczne dla utrzymania dyscypliny.

153. Służbę inspekcyjną obejmuje się w czasie zmiany wart. Osoby stanu żołnierskiego (podoficerowie i oficerowie liniowi), obejmując służbę inspekcyjną, meldują się przy raporcie tych komendantów, których są organami pomocniczymi; lekarze meldują się bezpośrednio u naczelnego lekarza, ewentualnie w Komendzie Stacji lub Placu, jeżeli tylko jeden lekarz w garnizonie pełni służbę lekarza inspekcyjnego.

Prócz tego, meldują się po objęciu służby inspekcyjnej: inspekcyjni kompanii sierżantowi inspekcyjnemu; ten oficerowi inspekcyjnemu baonu i koszar, wreszcie szarże inspekcyjne baonu oraz ewentualnie oficer inspekcyjny koszar—oficerowi inspekcyjnemu pułku.

154. Pełniący służbę inspekcyjną w kompanii, baonie, koszarach muszą w czasie jej trwania być stale ubrani, z bronią boczną i odznaką pełnienia służby. Oficerowie inspekcyjni pułku, jeżeli ukazują się poza swem mieszkaniem, powinni mieć oznakę pełnienia służby.

155. W czasie pokoju wszystkie szarże, względnie żołnierze pełniący służbę inspekcyjną, z wyjątkiem oficera inspekcyjnego pułku, nie biorą udziału w żadnych wyprawach. Powinni jednakowoż w swoim zakresie pełnić obowiązki, o ile na to służba inspekcyjna pozwala.

156. Obowiązki szarż i żołnierzy inspekcyjnych są podane w następnym ustępie.

Obowiązki kaprała dziennego.

157. Kapral dzienny udaje się bezpośrednio po pobudce do izb i budzi ludzi; następnie notuje chorych i tych, którzy mają stawać do raportu i podaje ich nazwiska sierżantowi oraz podoficerowi rachunkowemu.

Przeznaczony dla komendy baonu (pułku) raport poranny wręcza sierżantowi inspekcyjnemu. O otrzymanych poleceniach melduje sierżantowi i podoficerowi rachunkowemu; oznajmia plutonowym, ilu ludzi potrzeba do roboty i dogląda czyszczenia korytarzy i schodów.

Przyprowadza do lekarza łóż chorych, melduje mu o ciężej chorych i o tych, których lekarz ma odwiedzić, oddaje lekarzowi książkę chorych, a po wpisaniu do niej orzeczenia lekarskiego, odnosi ją napowrót podoficerowi rachunkowemu.

158. Kapral dzienny powinien baczyć, by kucharze pełnili punktualnie swe obowiązki i aby żołnierze w oznaczonym czasie stawali na miejscu zbiórki.

Ludzi, przeznaczonych do fasowania i zakupna prowiantów i do innych t. p. zajęć powinien zebrać i przyprowadzić na miejsce zbiórki.

159. Przynosi oficerom do wiadomości księgę raportów, zgromadza ludzi, przeznaczonych do raportu i przedstawia ich sierżantowi.

Uważa, by jedzenie było w porządku rozdzielane; jego też obowiązkiem jest starać się o to, by nieobecnym z powodu służby zaniesiono jedzenie, lub przechowano je ciepło.

Po jedzeniu dogląda czyszczenia naczyń kuchennych i kotłów.

Zachowanie się jego przy podziale wart normuje § 20.

Kapral dzienny udaje się wraz z podoficerem rachunkowym do adjutantury baonu (pułku) po odprawę, następnie do komendantów kompanii i roznosi rozkazy

oficerom kompanii i asp. oficerskim. Powinien być obecnym przy czytaniu rozkazu dziennego i zapamiętać sobie to wszystko, co dotyczy jego służby.

160. Musi tak we dnie jak i w nocy uważać na utrzymywanie porządku w rejonie kompanii, szczególnie jego pieczy powierzone są te lokale, które nie są zamieszkane. W ogólności uważa, by przepisy koszarowe były ściśle wykonywane. W koniecznych wypadkach pomocni są mu w tem komendanci izb i plutonowi.

161. Uważa na znajdujących się w kompanii aresztantów.

162. Czuwa, by wychodzący z obrębu koszar szeregowcy i starsi żołnierze byli przepisowo ubrani i czyści; w tym celu mają oni przed wyjściem meldować się u niego.

163. Po capstrzyku wizytuje izby kompanii i notuje tych, którzy nie mając pozwolenia, są nieobecni. Dogląda, by ogień w kuchniach żołnierskich i piecach był zagaszony. O tem wszystkiem melduje sierżantowi inspekcyjnemu przy raporcie wieczornym, jakoteż sierżantowi i podoficerowi rachunkowemu natychmiast, jeżeli są obecni, jeżeli zaś nie, to po ich powrocie lub z rana dnia następnego przy raporcie porannym.

164. O nadzwyczajnych wydarzeniach melduje natychmiast najstarszemu rangą z obecnych w koszarach oficerów i lub podoficerów, sierżantowi inspekcyjnemu i komendantowi kompanii. Jeżeli okoliczności tego wymagają może według swego uznania wydać odpowiednie zarządzenia.

165. W razie alarmu obejmuje kapral dzienny do czasu przybycia wyższej szarży komendę kompanii.

On też winien o to się postarać, by oficerowie kompanii, mieszkający poza koszarami, zostali natychmiast zawiadomieni.

166. Jeżeli do rejonu kompanii wchodzi jakiś oficer, powinien się kapral dzienny zameldować u niego. W czasie peryodycznych wizyt lekarskich powinien towarzyszyć lekarzowi w rejonie kompanii.

167. W nocy pełnią szarżę inspekcyjne służbę w ten sposób, że do godz. 1-szej po półn. czuwa kapral dzienny, od godz. 1 szej do pobudki—st. żołnierz inspekcyjny.

168. Jeżeli w nocy wybuchnie w koszarach ogień lub trąbią na alarm, ma szarża inspekcyjna kampanii jak najszybciej pobudzić oficerów i żołnierzy.

169. Kapral dzienny pełni wyżej wymienione obowiązki częścią sam, częścią zaś wydaje odpowiednie zarządzenia st. żołnierzowi inspekcyjnemu. Ważniejsze jednakowoż powinien załatwiać osobiście.

Obowiązki starszych żołnierzy inspekcyjnych.

170. Obowiązkiem starsz. żołn. insp. jest pomagać kapralowi dziennemu w pełnieniu służby; zastępuje on kaprala dziennego w razie jego nieobecności.

Obowiązki kaprala i st. żołnierza inspekcyjnego stajen.

171. Obowiązkiem kaprala i st. żołnierza insp. stajen. jest pilnowanie porządku w stajniach i na podwórze. Winni oni czuwać, by służba stajenna nał-życie spełniała swe obowiązki, zwłaszcza, by w odpowiednim czasie karmiła i czyściła konie.

Jeżeli jaki koń zachoruje, obowiązkiem kaprala stajennego jest zawiadomić o tem weterynarza i ewentualnie plutonowego i komendanta szwadronu. Kapral inspekcyjny stajen powinien po pobudce zawiadomić kaprala dziennego o wszystkim, co pozostaje w związku z jego służbą.

Żołnierz insp. stajen zanosí książkę chorych koni weterynarzowi, a skoro ten wciągnie, co należy, odnosi tę książkę wachmistrzowi.

Podział służby w nocy jest taki sam, jak na inspekcji kompanijnej.

Obowiązki sierżanta inspekcyjnego.

172. W ogólności obowiązkiem sierżanta inspekcyjnego jest pilnowanie porządku wojskowego, wewnętrznego biegu służby i czystości w rejonie baonu.

Obowiązkiem jego jest wykonywanie rozkazów wyższych komendantów i oficerów inspekcyjnych. W nagłych wypadkach, w razie nieobecności przełożonych, może według swego uznania zarządzić, co uważa za konieczne.

Wypadek powyższy zachodzi szczególnie wtedy, gdy pełni on zarazem służbę oficera inspekcyjnego koszar.

173. Otrzymuje on specjalne rozkazy od oficerów inspekcyjnych baonu, koszar, ewentualnie też od adjutanta baonu i używa do wykonania tych rozkazów, stosownie do potrzeb, organów inspekcyjnych kompanii.

Zbiera szarże inspekcyjne do raportu porannego i wieczornego po pobudce i capstrzyku; przyjmuje ich meldunki i ewentualnie wydaje rozkazy.

Sierżant inspekcyjny powinien często, szczególnie w nocy, wizytować obręb baonu, przekonywać się o czułości organów inspekcyjnych i usuwać niewłaściwości.

174. O wszystkich uwagi godnych wydarzeniach zaszłych od czasu objęcia służby do pobudki, ma sierżant inspek. napisać raport według następującego schematu:

Pułk

Baon

Sierż. Inspekc. N. N.

RAPORT PORANNY.

Miejscowość i data.

1. Przy apelu byli nieobecni
2. Obręb Baonu wizytowałem o godz.
3. Szczególne wydarzenia:
(np. sierż. X. Y. dostał krwotoku)

podpis.

Raport ten sierżant inspekeyjny daje do przejrzenia oficerowi inspekeyjnemu koszar lub baonu, następnie zaś wręcza go adjutantowi baonu.

175. Sierżant inspekeyjny melduje o wszystkich nagłych a ważnych wypadkach natychmiast oficerom inspekeyjnym baonu i koszar, a stosownie do okoliczności, także Komendantowi baonu i jego adjutantowi.

176. Ilekroć sygnalizowaną jest zbiórka kaprali inspekeyjnych, sierżant inspekeyjny musi również udać się na miejsce zbiórki.

177. Jeżeli sierżant inspekeyjny pełni zarazem służbę inspekeyjną koszar, musi się trzymać niżej podanych przepisów, obowiązujących oficera inspekeyjnego koszar.

Obowiązki oficera inspekeyjnego Baonu.

178. Oficer inspekc. baonu musi być stale, albo w rejonie baonu albo w swoim prywatnem mieszkaniu, a to w tym celu, by można go było szybko, w razie potrzeby, znaleźć. Dogląda on sierżanta inspekeyjnego i organa inspekcyjne kompanii w pełnieniu służby.

179. W samoistnych lub detaszowanych baonach obowiązują go również przepisy dla oficera inspekeyjnego pułku; w razie zaś, gdy pełni służbę inspekeyjną koszar, spływają nań także obowiązki oficera inspekeyjnego koszar.

Obowiązki oficera inspekeyjnego pułku.

180. Oficer inspekc. pułku powinien stale znajdować się w obrębie pułku lub w swoim mieszkaniu (z wyjątkiem wypadków wymarszu pułku na ćwiczenia i t. p.) a to w tym celu, by można go w razie potrzeby szybko znaleźć.

191. Szczególnym obowiązkiem oficera inspekcyjnego koszar jest należyte spełnianie rozkazów dotyczących utrzymania porządku w koszarach i stajniach. Sierżantom inspekcyjnym powierza zamknięcie we właściwym czasie kantyn.

192. Jeżeli bezpośrednio obok koszar powstanie jakieś wielkie zbiegowisko lub wybuchną rozruchy, ma oficer inspekcyjny koszar, w razie nieobecności komendanta koszar lub innych wyższych przełożonych, zaalarmować pogotowie, ewentualnie postawić pod broń inne oddziały, a w koniecznych wypadkach zaalarmować całą załogę i wydać konieczne zarządzenia celem zabezpieczenia gmachów koszarowych lub też stłumienia rozruchów. Oficerowie, przebywający poza koszarami, powinni w podobnych wypadkach być sprowadzeni, o ile zaś grozi im niebezpieczeństwo, należy im dać odpowiednią osłonę. Jeżeli urzędnicy polityczni lub organy policyjne domagają się asysteneyi pogotowia w miejscu nie leżącym w bezpośredniej bliskości koszar, może oficer inspekcyjny koszar na własną rękę załatwić prośbę przychylnie tylko wtedy, gdy motywy są uzasadnione i gdy pogotowie jest tak silne, iż pewnym jest, że zadaniu swemu sprosta i że przy tem nie spotka oddziału żadna zniewaga honoru wojskowego. We wszystkich innych wypadkach musi oficer insp. koszar czekać na zarządzenia oficera inspekcyjnego garnizonu, ewent., Komendy Stacyi lub Placu.

193. Jeżeli w koszarach lub w pobliżu koszar wybuchnie pożar, powinien oficer inspekcyjny koszar natychmiast kazać trąbić na alarm i wydać zarządzenie dla opanowania pożaru, jak również celem ratowania majątku publicznego, czy prywatnego.

194. Do obowiązków oficera inspekcyjnego koszar należy kontrola umundurowania i uzbrojonia wszystkich odkomenderowanych pododdziałów i wart, tak przy opuszczeniu przez nich koszar jak i przy powrocie.

Jeżeli pododdziały te należą do obcych pułków, ogranicza się wpływ jego do ogólnej kontroli, gdyż sprawa odpowiedniego ubrania i rynsztunku należy do szarż inspekcyjnych danego pułku.

Jeżeli do koszar wchodzi komendant własnego pułku lub baonu, przełożony oficer inspekcyjny lub przełożony, wyższy rangą od komendanta koszar, ma oficer inspekcyjny koszar u niego się zameldować.

195. Co do szczególnych obowiązków oficerów inspekcyjnych koszar wydaje Komenda Stacji lub koszar odpowiednie zarządzenia, w zależności od stosunków lokalnych.

Zarządzenia te, zarówno jak protokół wypadków muszą znajdować się w lokalu inspekcyjnym i stale być prowadzone według przepisów, na wzór protokołów warty głównej.

W większych miastach musi się znajdować w lokalu inspekcyjnym koszar plan miasta oraz adresy władz miejscowych i wyższych dowódców.

Obowiązki lekarza inspekcyjnego koszar..

196. Lekarz inspekcyjny koszar, wyznaczony w tym celu, by szybko w razie potrzeby, mógł udzielić pomocy lekarskiej, musi stale w czasie trwania swej służby znajdować się w lokalu mu wyznaczonym, ewentualnie, jeżeli takiego lokalu nie ma, w swoim mieszkaniu.

Jeżeli udaje się gdzieś w sprawach służbowych, powinien zostawić wiadomość, gdzie go można znaleźć.

§ 25. R a p o r t.

197. Celem regularnego załatwiania spraw służbowych wyznacza każda komenda, od komendy kompanii wzwyż, czas, w którym się codziennie raport odbywa.

Przy raporcie odbiera komendant meldunki, służbowe przedstawienia, prośby, zażalenia, rozstrzyga zapytania, prowadzi badania, udziela pochwał, wymierza kary i w ogólności załatwia wszystkie sprawy dotyczące porządku służby.

Przy raporcie załatwia się wnioski podoficerów rachunkowych, adjutantów, oficerów prowiantowych i rachunkowych oraz lekarzy, odnośnie do zakresu ich obowiązków.

198. Przy raporcie kompanijnym powinien być obecnym stale jeden z oficerów lub aspirantów oficerskich kompanii (na przemian), codziennie zaś sierżant, podoficer rachunkowy jakoteż ci, którzy pełnią służbę inspekcyjną w kompanii. Jeżeli raport odbywa się przed zebraną kompanią, muszą być obecni przy nim wszyscy oficerowie kompanii i aspiranci oficersey.

Żołnierzy i podoficerów stających do raportu ustawia sierżant według porządku, jaki podaje księga raportów. Skoro to zostało uskutecznionem, melduje o tem obecnemu oficerowi kompanii, (aspirantowi oficerskiemu), ten zaś melduje komendantowi kompanii.

Przy raporcie tych komendantów, którzy mają adjutantów, powinni także ci ostatni być obecni; adjutanci, skoro raport jest ustawiony, meldują o tem komendantowi.

199. Do raportów komend, od baonu wzwyż, muszą być żołnierze i podoficerowie zawsze przedstawiani; wyjątek stanowią przychodzący służbowo; oficerów tylko wtedy się przedstawia, gdy zjawiają się z powodu przekroczenia lub z zażaleniem. Żołnierzy i podoficerów przedstawia komendant kompanii lub inny ich przełożony oficer; oficerów jeden, z reguły najwyższy, z ich pośrednich przełożonych.

200. Gdzie na to okoliczności pozwalają, należy odbywać raport w koszarach lub lokalach urzędowych. Osobno odbywa się raport żołnierzy i podoficerów, osobno zaś raport oficerski.

201. Wszystkie zarządzenia, wydane przy raporcie powinny być wykonane z powagą, godnością i według przepisów wojskowych.

202. Zarządzenia dotyczące prośb, zażaleń, przekroczeń i t. p. powinny być wydawane po usunięciu niższych szarż, a to w tym celu, by nie obniżać powagi przełożonych lub wyższych.

203. Dla wszystkich spraw, które załatwia się przy raporcie i które nadają się do powszechnej wiadomości, prowadzi się księgę raportów. Księgi te prowadzą adjutanci pułków, baonów, względnie podoficerowie rachunkowi kompanii, zawierać zaś mają następujące dane wskazane na str. 30 i 31.

Celem łatwiejszego prowadzenia księgi raportów ma komenda kompanii komendzie baonu, komenda baonu komendzie pułku przysyłać raporty poranne; w pierwszym wypadku wygotowuje raport podoficer rachunkowy, w drugim adjutant Baonu.

Oficerowie kompanii powinni codziennie zaglądać do księgi raportów kompanii i stwierdzać podpisem, że treść do wiadomości przyjęli.

204. Prócz codziennego raportu powinni wyżsi komendanci, cd komendantów pułku wzwyż, odbywać od czasu do czasu raporty główne. Przy raporcie takim mają się jawić wszyscy obecni w garnizonie oficerowie, w razie potrzeby także audytor, lekarze wojskowi i oficerowie rachunkowi.

Przy takim raporcie dowiadują się wyżsi komendanci w krótkiej drodze o potrzebach oficerów i żołnierzy, komendanci zaś oddziałów i pododdziałów mają sposobność do wypowiedania swych spotrzeżeń i zapatrywań. Przy raporcie głównym ogłasza się rozkazy oficerskie oraz pochwały i nagany. Zebrania takie przyczyniają się w wysokim stopniu do zżycia się korpusu oficerskiego.

KSIĘGA RAPORTÓW.

Miejscowość i data

1. Stan wyżywienia: oficerów żołnierzy koni

2. Chorzy: { W księdze raportów kompanijnych oficerowie i żołnierze { z dodatkami, imiennie; w księdze raportów baonów i pułków tylko ofi- gdzie się cerowie, aspiranci oficersey, sierżanci i podoficerowie ra- znajdują. chunkowi imiennie, reszta sumarycznie. }

3. Chore ko- { W księdze raportów pododdziałów szczegółowo, we wszystkich innych nie: { księgach raportów sumarycznie. }

4. Służbę { Oficerowie i aspiranci oficersey, podoficerowie i żołnierze, obejmujący służbę inspekcyjną, w księdze raportów kompanii wszyscy imiennie; w księ- dze raportów baonu, ci których wyznacza komenda baonu i pułku; w księ- dze raportów pułku, ci których wyznacza komenda pułku imiennie, wszy- secy inni sumarycznie }

5. Przybyli: { W księdze raportów kompanii wszyscy imiennie, w księdze raportów baonu i pułku imiennie tylko oficerowie, aspiranci oficersey, sierżanci i podoficerowie rachunkowi, inni sumarycznie. }

7. Karę odby- { W księdze raportów kompanijnych wszyscy ukarani; w księdze raportów wają: { baonu ukarani przez komendę baonu lub wyższe komendy, w księdze raportów pułku—ukarani przez komendę pułku i wyższe. — Zawsze imien- nie z podaniem kary i jej początku. }

8. Meldunki.

9. Prośby.

10. Przedstawieni do raportu.

11. Zażalenia.

12. Szczególne wypadki.

Szarża i nazwisko dotyczącego,

przedmiot lub przyczyna.

Podpis komendanta.

Podpis podofficera rachunkowego
(adjutanta).

§ 26. M e n a ż.

205. Przy zakupnie artykułów żywności używa się przeznaczonych na to pieniędzy, stosownie do przepisów należytościowych tudzież lokalnych stosunków.

Przy wyborze środków żywności (w ramach, w jakich pozwalają na to przepisy należytościowe), jakoteż co do sposobu przyrządzania potraw należy uwzględnić nie tylko skłonności żołnierzy, lecz także przepisy sanitarne; komendanci zaś mają w tym względzie głos decydujący.

206. Zakupy środków żywności należy czynić hurtownie. W tym celu wyżsi komendanci zasięgają rady komisji menażowej. Komisja ta składa się z jednego lub kilku oficerów i odpowiedniej ilości podoficerów, starszych żołnierzy i szeregowców.

Oficerów do komisji wyznaczają wyżsi komendanci; żołnierze i podoficerowie wchodzi w skład tejże na podstawie wyboru w pododdziałach. Do komisji menażowej należy dostarczenie wiktuałów, przechowywanie ich, wydawanie zapasów i załatwianie rachunków, wyżsi zaś komendanci przyjmują i podpisują zawarte kontrakty dostaw i regulują wewnętrzną służbę manipulacyjną.

Lekarze wojskowi powinni wydawać orzeczenie o jakości zakupionych artykułów żywności i od czasu do czasu badać przechowywane zapasy. Zapłatę wręcza dostawcom oficer w obecności całej komisji menażowej lub jej części.

Do czasu tej wypłaty powinny być pieniądze przechowane w kasach państwowych lub w ich braku u komendantów kompanii.

Wspólną gospodarkę powinno się prowadzić nie celem oszczędzenia pieniędzy, lecz dla dostarczenia żołnierzom możliwie najlepszego i obfitego pożywienia. Mniej liczne oddziały wojsk powinny, o ile to jest możliwe, przyłączyć się w tym celu do większych oddziałów prowadzących taką gospodarkę. Jeżeli w garnizonie znajduje

się kilka pułków, należy zaprowadzić gospodarkę menażową dla całego garnizonu, wszystkie zaś w danym garnizonie znajdujące się oddziały powinny do niej przystąpić.

207. Jeżeli czynienie zakupów en gros jest niemożliwym, natenczas plutonowi zakupują artykuły żywności dla poszczególnych plutonów, półkompanii lub kompanii. W tym wypadku komendanci kompanii przechowują pieniądze u siebie i codziennie wydają przypadającą należność zaufanym podoficerom. Podoficerowie ci obejmują obowiązki komisji menażowej wraz z żołnierzami, wybranymi po jednym z każdego plutonu i prowadzą księgę menaży według formularza, umieszczonego na stronie 34.

Zakupy czynią dla każdej kompanii (oddziału) kucharze, pod dozorem jednego podoficera, zwykle kaprała dziennego. Wszyscy prowadzący gospodarkę menażową obowiązani są czynić to sumiennie i rzetelnie. Czyniącym zakupy nie wolno pod żadnym pozorem przyjmować podarunków.

208. Na kucharzy powinno się wyznaczać żołnierzy bez szarży. Od czasu do czasu wyznacza się na miejsce dawnych nowych żołnierzy, a to w tym celu, by możliwie największa ilość umiała gotować, należy jednak uważać, by nie wpływało to ujemnie na jakość jedzenia. W każdym razie należy zastąpić dawnych żołnierzy dopiero wtedy, gdy nabędą dostatecznej wprawy.

209. Na jedzenie wyznacza się odpowiednie godziny. Pora obiadowa powinna trwać wedle możności 1—2 godzin. Przy rozdzielaniu jedzenia powinien w każdym oddziale menażowym być obecnym jeden podoficer. Przestrzega on porządku i uważa, by w wydawaniu nie kierowano się stronnictwem. Dla tych, którzy są w służbie, powinno się jedzenie ciepłe przechować lub natychmiast im zanieść.

210. Komendanci pododdziałów, oddziałów i wyżsi, jakoteż oficerowie kompanii i lekarze wojskowi powinni

Pańk

Komp.

Pluton lub oddział męażowy

Data	Stan liczebn oddziału męaż.	Kucharz	Pieniądze na męaż		Zakupione aktykuły	Należność	
			Na człowieka	Razem K. h.		pieniężna K. h.	
N. p 6/IX	30 ludzi	N. N.	28 h.	8 40	6 kg. mięsa à 84 h. 35 kg. ryżu à 66 h.	5 1	04 96
				S u m a			

częściej przekonywać się osobiście o jakości i dobroci podawanej strawy.

211. Przy zakupie artykułów żywności należy o ile możności uwzględniać obrządki religijne żołnierzy. Gdy żołnierzy innych religii jest mało, należy im wypłacać relutum żywnościowe.

§ 27. Wydawanie i odczytywanie rozkazów dziennych.

212. Każda Komenda Placu, Stacji lub komenda wyższa ustanawia czas, w którym osoby wyznaczone do odbierania rozkazów dziennych mają się po nie zgłaszać. Gdzie jest więcej takich komend powinny wyższe komendy wyznaczyć taki czas na wydawanie rozkazów obowiązujących nazajutrz, by komendanci oddziałów i pododdziałów mogli w porę wydać odpowiednie szczegółowe zarządzenia, i aby te zarządzenia mogły być odczytane przy rozkazie kompanijnym.

Przy większych oddziałach wydają rozkazy te adjutanci; w innych wypadkach odpowiedni komendanci. Zawsze należy oznaczyć godzinę, w której rozkaz został ukończony (ewent. godzinę zakończenia odprawy).

213. Rozkaz dzienny czyta żołnierzom w kompanii oficer lub aspirant oficerski, przy mniejszych oddziałach najstarszy rangą podoficer.

Rozkaz odczytuje się wobec zebranej i uformowanej kompanii. Komendant kompanii zarządza, jak mają być żołnierze do rozkazu ubrani, w każdym jednak razie wszyscy powinni być przy pasach i z bronią boczną. Stosownie do potrzeby należy rozkaz objaśnić. Zarządzenia dotyczące podoficerów powinny być im odczytane, o ile tego okoliczności wymagają, osobno.

214. Oficerom przynosi się rozkazy codziennie w odpowiednim czasie, oni zaś podpisem stwierdzają ich odbiór.

215. Rozkazy tajne powinny być w ten sposób wydawane, by niepowołani nie dowiedzieli się o ich treści.

§ 28. Znaki rozpoznawcze.

216. Hasło, odzew i parol są znakami rozpoznawczymi tak w garnizonie, jak i w polu. (Znaki te wydaje się w tym celu, by w nocy, podczas mgły można było rozpoznać swoich). Na hasło wybiera się zwykle słowo, które żołnierz łatwo może zapamiętać, lub które żołnierz zna z codziennego życia; odzewem jest zwykle nazwa miasta, parolem zaś imię, mające literę początkową te samą, co odzew. Hasło i odzew podaje się wszystkim, którzy je muszą znać ze względu na swą służbę; parol zaś podaje się tylko w twierdzach i w polu i to tylko oficerom lub osobom zaufanym, jako trzeci znak rozpoznawczy.

217. Znaki rozpoznawcze są tajemnicą służbową i nie wolno ich nikomu zdradzić. Jeżeli się je podaje tym, którzy je muszą znać, należy czynić to z zachowaniem wszelkich ostrożności.

218. Jeżeli oddziały osłaniające przypuszczają, że nieprzyjaciół zna nasze znaki rozpoznawcze, należy to natychmiast zameldować i zawiadomić o tem posterunki sąsiednie. Aż do zmiany tych znaków należy zarządzić najdalej idące środki ostrożności.

§ 29. Wychodzenie żołnierzy i podoficerów.

219. W ogólności wolno żołnierzom i podoficerom od plutonowego wdół wychodzić z koszar dopiero po ukończeniu służby, względnie po odczytaniu rozkazu dziennego. Przy tem powinni być żołnierze przepisowo ubrani i zaopatrzeni w broń boczną. W wypadkach godnych uwzględnienia może obecny w koszarach najwyższy przełożony,

od kaprala dziennego wzwyż, pozwolić na wcześniejsze wyjście.

Plutonowi, w wypadkach, gdy nie ma w koszarach wyższego przełożonego, muszą prosić o pozwolenie szarży inspekcyjnej baonu lub koszar, zawiadamiając jednocześnie kaprala dziennego, z jakiego powodu i na jak długo się wydalają.

220. Jeżeli kto, od kaprala w dół, chce wyjść z koszar, musi zameldować o tem komendantowi izby i plutonowemu, starsi żołnierze i szeregowcy ponadto kapralowi dziennemu. Jeżeli niema ani komendanta izby, ani plutonowego, wystarczy zameldować się u kaprala dziennego.

Porządnych żołnierzy może plutonowy stale uwolnić od obowiązku meldowania się u niego przed wyjściem z koszar.

221. Jeżeli z powodu nadzwyczajnych okoliczności wolno wychodzić żołnierzom tylko grupami, w takim razie powinni oni chodzić razem, ewentualnie wzajemnie sobie pomagać i razem wracać do koszar.

222. Rekrutów i żołnierzy, na których nie można polegać, powinno się przy wychodzeniu oddawać pod opiekę starszych.

223. Przy powrocie do koszar przed capstrzykiem mają żołnierze, od kaprala wdół, meldować się tak jak przed wyjściem.

Ci żołnierze, którzy wracają do koszar po capstrzyku, mają zameldować o swoim powrocie szarży inspekcyjnej baonu (koszar) i kapralowi dziennemu.

224. W niedziele i dni świąteczne rozmaitych wyznań, należy odpowiednim żołnierzom udzielić pozwolenia na wyjście także i przed południem, celem odbycia praktyk religijnych.

§ 30. Meldunki.

225. Osoby służące czynnie w wojsku powinny meldować swoim bezpośrednim i wyższym przełożonym o każdym ważniejszym stosunku służbowym (np. objęciu i ukończeniu służby), jakoteż o każdej ważniejszej zmianie w ich stanowisku służbowym, jak np. awans, przeniesienie, odejście, przybycie i t. p.

226. Meldunki te należy skutecznieć drogą służbową w sposób następujący:

- a) żołnierze i podoficerowie meldują się najwyżej w Komendzie kompanii;
- b) niżsi oficerowie najwyżej w Komendzie brygady;
- c) prowadzący kompanie, porucznicy, kapitanowie, adjutanci pułkowi oraz samoistnych lub detasowanych baonów, oficerowie sztabu generalnego przy Brygadzie—najwyżej w Komendzie dywizyi;
- d) wyżsi oficerowie, pełniący służbę oficerów sztabowych lub samoistnych komendantów, oficerowie od VIII kl. rangi wzwyż—najwyżej Komendzie Korpusu;
- e) prócz tego wymienieni pod c) oficerowie sztabu generalnego przy brygadach i dywizyach—u szefa sztabu generalnego tych ostatnich i w Komendzie korpusu; audytorowie—u referenta spraw sądowych; lekarze wojskowi—u lekarza naczelnego dywizyi, twierdzy, garnizonu, ci zaś, jakoteż lekarze naczelnicy wojsk i komendanci szpitali—u szefa sanitarnego Komendy korpusu.

Wyżej wymienione meldunki należy w razie obecności danych przełożonych w miejscu pobytu skutecznieć osobiście, w innych wypadkach—pisemnie.

Pisemny meldunek należy zaadresować do najwyższego nieobecnego przełożonego i wysłać drogą służbową. W ten sposób dojdzie to do wiadomości tych wyższych, którzy o tem wiedzieć powinni.

W nagłych wypadkach, w razie choroby lub z powodu innych ważnych przyczyn, można ustny meldunek zastąpić pisemnym lub przesłać go za czyjś pośrednictwem, ewentualnie wystarczy zameldować najbliższemu przełożonemu, który obowiązany jest zawiadomić innych wyższych przełożonych.

Meldunek pisemny ze strony podoficerów i żołnierzy jest niedozwolony.

O osobistych zmianach, które zostały wszystkim ogłoszone, powinno się meldować tylko tym przełożonym i wyższym rangą, którzy są obecni w obrębie garnizonu, i to tylko osobiście.

Gdzie to jest koniecznem z powodu stosunków lokalnych, mogą komendanci i inni samoistni funkcyonarysze zastąpić meldunek osobisty—pisemnym.

227. Gażyści wojskowi bez żadnej klasy rangi meldują się tylko u tych przełożonych i wyższych, od których są zależni z powodu swej służby.

228. Jeżeli ktoś pełni jaką szczególną służbę, w takim razie melduje o jej rozpoczęciu i ukończeniu w sposób podany w punkcie 226., tak swemu bezpośredniemu przełożonemu, jak i tym przełożonym i wyższym, którzy powinni o tem wiedzieć lub od których jest on ze względu na swą służbę zależnym.

Odnosi się to także do takich osobistych zmian, jak urlop, przeniesienie i tp., które mają związek ze szczególną służbą dotyczącą.

229. Bez względu na podane wyżej przepisy meldunkowe obowiązani są wszyscy ci oficerowie, urzędnicy wojskowi, kapelani wojskowi i aspiranci oficersey, którzy świeżo do jakiego oddziału przybyli lub stąd zostali przeniesieni, meldować się tym wyższym i starszym rangą w danym oddziale, którzy są w Stacyi obecni.

230. a) Osoby wojskowe, które z powodu służby na stałe lub na pewien przeciąg czasu zatrzymują się w Stacyi, meldują o swem przybyciu i odjeździe w Komen-

dzie Stacyi, a mianowicie: oficerowie (kapelani wojskowi urzędnicy wojskowi)—komendantowi Stacyi i Placu (Etapu), wszystkie inne osoby wojskowe, tam gdzie się znajduje Komenda Placu (Etapu), lub oficer Stacyi — tylko jemu, w innym wypadku komendantowi Stacyi.

Jeżeli komendantem Stacyi jest generał, któremu zarazem podlega Komenda Placu (Etapu) wówczas generałowie, oficerowie sztabowi, dalej pełniący służbę oficerów sztabowych lub jako samoistni komendanci funkcyonujący starsi oficerowie, jakoteż kapelani i urzędnicy wojskowi, od VIII kl. rangi wzwyż, meldują się i w Komendzie Placu i w Komendzie Stacyi.

Jeżeli pobyt w sprawach służbowych trwa krócej niż trzy dni, a przybywający nie ma obowiązku ze względu na sprawy służbowe osobiście się meldować, powinien w przeciągu 24 godzin od przybycia zameldować się za pomocą karty służbowej; o odjeździe należy meldować osobno tylko wtedy, jeżeli pobyt trwał dłużej niż 14 dni.

b) Na urlopie krótszym niż 3 dni meldują się oficerowie, kapelani i urzędnicy wojskowi, jakoteż i gażyści w przeciągu 24 godz. od przybycia w Komendzie Placu lub w braku tejże w Komendzie Stacyi (gażyści u oficera Stacyi) osobiście lub za pomocą karty służbowej, podając zarazem czas trwania pobytu.

Jeżeli pobyt potrwa dłużej niż 3 dni, mają się zameldować osobiście tak w Komendzie Placu jak i — o ile punkt a) tego wymaga — w Komendzie Stacyi.

O odjeździe należy meldować osobno tylko wtedy, gdy pobyt trwa dłużej niż 14 dni.

Czasowo urlopowani żołnierze i podoficerowie, jeżeli zatrzymują się w miejscach, gdzie jest garnizon, dłużej niż 24 godzin, muszą meldować osobiście o swem przybyciu i odjeździe w obwodowej Komendzie uzupełniającej, w braku tejże — w Komendzie Placu (u oficera Stacyi);

jeżeli i Komendy Placu nie ma — w Komendzie Stacyi. Jeżeli w miejscu, do którego żołnierz na urlop przybywa, znajduje się jakaś część jego pułku, to ma się meldować także w odnośnej Komendzie.

O odjeździe należy meldować osobno, jeżeli pobyt trwa dłużej niż 8 dni.

e) Osoby wojskowe, które są wyższe rangą niż Komendant Stacyi, Placu lub Etapu, mają o swem przybyciem i odjeździe oznajmić tylko pisemnie lub za pośrednictwem osoby niższej szarżą (klasą rangi).

Jeżeli w twierdzy znajduje się oficer wyższy rangą od komendanta twierdzy, mają się meldować osoby wojskowe od VIII kl. rangi wzwyż także u niego.

Jeżeli jakiś oddział zmienia miejsce garnizonowania, wkracza do stacyi marszowej, lub z innych przyczyn czasowo zostaje przeniesiony do Stacyi wojskowej, wtedy melduje o przybyciu i odejściu tylko komendant tego oddziału.

231. W miejscowościach, gdzie niema garnizonu, powinni się meldować czasowo urlopowani żołnierze i podoficerowie w posterunkach żandarmeryi.

232. Jeżeli do Stacyi wojskowej przybywa czynny oficer liniowy (oficer żandarmeryi) wyższy rangą od Komendanta Stacyi, musi się ten ostatni u niego zameldować.

233. Jeżeli osoby wojskowe wyjeżdżają na urlop za granicę, powinny meldować o swem przybyciu pisemnie najbliższej władzy zastępczej swego kraju. (Konsulat, ambasada).

Jeżeli osoby te mają pozwolenie noszenia munduru, muszą meldować się osobiście w Komendzie Stacyi miejscowości, w której przebywają na urlopie i u władz zastępczych swego kraju.

§ 31. Zachowanie się przy zaśląbnięciach.

234. Szeregowcy i starsi żołnierze meldują o swem zaśląbnięciu komendantowi izby i kapralowi dzieunemu,

podoficerowie – swemu bezpośredniemu przełożonemu i zostają do czasu wizyty lekarskiej w domu lub, stosownie do okoliczności, w łóżku. Jeżeli konieczną jest natychmiastowa pomoc lekarska a lekarza wojskowego nie można znaleźć, należy natychmiast przywołać lekarza cywilnego.

Wizytowanie chorych odbywają się codziennie o godzinie wyznaczonej przez komendanta pułku. Lekko chorych przyprowadza do wizyty kapral dzienny (st. żołnierz inspekcyjny), bardziej chorych odwiedza lekarz osobiście. Ci którzy mieszkają poza koszarami, jeżeli osobiście nie mogą zjawić się podczas wizytowania chorych ich pododdziału, meldują o swem zastąpieniu za pomocą karty służbowej kapralowi dziennemu, względnie bezpośredniemu przełożonemu, ci zaś meldują o tem podoficerowi rachunkowemu i wysyłają kartę służbową do naczelnego lekarza.

235. W każdym pododdziale należy według wzoru, umieszczonego na str. 43, prowadzić księgę chorych, którą przechowuje podoficer rachunkowy.

Pierwsze siedm rubryk wypełnia podoficer rachunkowy, resztę lekarz.

236. Żołnierze i podoficerowie mają o swem wyzdrowieniu meldować swemu bezpośredniemu przełożonemu, a następnie przy raporcie kompanijnym.

237. Oficerowie meldują o swojej chorobie, stosownie do okoliczności, pisemnie, osobiście lub za czyjś pośrednictwem bezpośrednio przełożonej Komendzie, ta zaś w drodze służbowej zawiadamia ewentualnie Komendę wyższą.

Jeżeli można skutecznie meldunek taki w przepisany czas za pomocą raportu porannego, wystarcza ten rodzaj zawiadomienia,

Jeżeli choroba trwa dłużej niż 3 dni, mają wspomniane Komendy zażądać od oficera przedłożenia świadectwa lekarskiego z oznaczeniem choroby i przypuszczalnej długości jej trwania.

Pułk. KSIĘGA CHOROBYCH Komp.

Dzień wizyty		Stan wyżywie-		Szarza	
IMIE i NAZWISKO		Wiek		Lata służby	
W stanie pre-		Choroba		w kompanii	
Pozostaje		w izbie		chorych	
Należy odesłać		do zakł. sanit.		Wyleczony	
Zmarł					

UWAGA:

Przepisana dykta
i podpis lekarza

O zachorowaniu generałów i oficerów sztabowych należy meldować także Ministerstwu Wojny wtedy, gdy czas trwania niezdolności do służby jest nieokreślony lub będzie wynosić więcej niż 4 tygodnie.

O zachorowaniu komendantów wyższych jednostek taktycznych, samoistnych komendantów, jakoteż oficerów przeznaczonych do służby garnizonowej, należy zawiadomić Komendę Stacyi.

Wybór lekarza zależy od uznania oficera, jest on jednak obowiązany na żądanie przełożonych Komend lub władz przyjąć przysłanego lekarza wojskowego, dać żądane wyjaśnienia, ewentualnie pozwolić się zbadać.

238. O powrocie do zdrowia, o ile choroba trwała dłużej niż trzy dni, melduje oficer swemu przełożonemu pisemnie, lub osobiście przy obejmowaniu służby.

Po wyzdrowieniu z dłuższej choroby melduje oficer, o ile na to stosunki pozwalają, osobiście, w przeciwnym razie pisemnie w drodze służbowej wszystkim przełożonym, których należy zawiadomić o chorobie.

239. Postanowienie dwóch poprzednich punktów dotyczy także w tej samej mierze kapelanów i urzędników wojskowych, jak gażystów bez żadnej klasy rangi.

240. Jeżeli jakiś większy oddział nie ma lekarza, należy zażądać go od Komendy Stacyi.

§ 32. Wizyty lekarskie.

41. Wszyscy żołnierze z wyjątkiem aspirantów oficerskich, sierżantów i plutonowych powinni być dwa razy na miesiąc przedstawiani do wizyty lekarskiej.

Przy tem przy każdym pododdziale powinien być obecnym jeden oficer lub aspirant oficerski i podoficer rachunkowy, który prowadzi listę imienną wizytowań. Żoł-

nierze powinni być przywoływani pojedynczo. Badanie ma się odbywać w osobnym pokoju.

Jeżeli ktoś z powodu przeszkody nie mógł być przy wizycie obecnym, powinien zgłosić się przy najbliższej wizycie; odpowiedzialnym jest za to podoficer rachunkowy.

242. Żołnierze i podoficerowie powinni być prócz tego badani przez lekarza w następujących wypadkach; po przybyciu do oddziału, o ile to możliwe zaraz w dniu przybycia do oddziału, przy przeniesieniu do innych jednostek taktycznych, przy wyjeździe na urlop dłuższy niż 4 dni, jak również przy przejściu w stan nieczynny. Te sporadyczne badania lekarskie należy w każdym poddziale wciągnąć do protokołów wizyt lekarskich.

§ 33. Umundurowanie.

243. Krój, forma, barwa i materiały części umundurowania są ustalone odpowiednimi przepisami.

Każde odstępianie od przepisu jest niedozwolone; o ile zaś żołnierz zmienił części umundurowania będącego własnością publiczną, musi to własnym kosztem przywrócić do dawnego stanu lub kupić nowe.

Żołnierz powinien wyróżniać się czystością i schludnością w ubraniu, nadmierna w tym kierunku gorliwość, jako nieodpowiadająca godności żołnierza, jest zakazaną.

Wyjąwszy nadzwyczajne zarządzenia, powinna być każdy wojskowy poza mieszkaniem swoim, jeżeli zaś jest w służbie nawet w mieszkaniu, ubrany w przepisany mundur; oficerowie, podoficerowie jakoteż st. żołnierze i szeregowcy powinni w służbie mieć broń boczną przy sobie.

Odnosi się to do żołnierzy w ogólności, z wyjątkiem, jeżeli udają się do prac, przy których, stosownie do istniejących przepisów, broni bocznej nie potrzebują.

Czynne osoby wojskowe nie będące w służbie, jeżeli ukazują się poza koszarami lub kwaterami w mundurze, powinny mieć broń boczną przy sobie.

Przepisu tego nie przestrzega się na wsi i w miejscach kąpielowych, prócz tego, za zgodą komendanta wyższej jednostki taktycznej i na wyraźny przepis lekarza wojskowego.

244. Czynnym oficerom wolno nosić ubranie cywilne względnie sportowe: w czasie wycieczek w górach, podczas polowania, przy uprawianiu sportów jak również, gdy na podstawie świadectwa lekarskiego odbywają kurację w miejscach kąpielowych.

245. Za granicą powinny tak czynne jak i nieczynne osoby wojskowe nosić ubrania cywilne. Munduru używać wolno tylko tym gażystom wojskowym, którzy pełnią tam jaką oficjalną misję; wszyscy inni muszą mieć do tego pozwolenie Ministerstwa Wojny.

§ 34. W y m a r s z e.

246. Przed każdym wymarszem powinni komendanci plutonów zbadać osobiście, czy żołnierze są przepisowo ubrani i czy rynsztunek i broń mają w porządku.

247. Jeżeli mają się odbyć ćwiczenia ze ślepymi nabojami, należy ostre naboje wyjąć z ładownicy i schować do tornistra (plecaka).

248. Przy wymarszach, szczególnie w bliskości nieprzyjaciela jest komendant oddziału odpowiedzialnym za punktualne stawienie się na miejsce zbiórki i za obecność swych podwładnych.

249. Jeżeli przegląd wojsk jest zapowiedziany, powinni zjawić się na nim wszyscy obecni w danym miejscu pośredni przełożeni jakoteż ci, którzy otrzymali w tym kierunku specjalny rozkaz.

250. Jeżeli żołnierze pełnią jakąś służbę, przy której obecność wszystkich oficerów i podoficerów jest niepotrzebną, należy wyznaczyć celem dozoru żołnierzy jednego komendanta i potrzebną ilość szarż, stosownie do okoliczności.

251. Komendanci i przydzielone szarże, które według regulaminu musztry mają prawo dobywać szabli, nie czynią tego w żadnym wypadku, o ile oddziały ich są bez broni.

252. Żołnierzom, stojącym pod bronią, nie wolno pod żadnym warunkiem wznosić okrzyków.

§ 35. Pobieranie z magazynów.

253. Władze wojskowe, a szczególnie Komenda Stacyi, powinny baczyć, by funkcyonaryusze magazynów trzymali się przepisów przy wydawaniu odpowiednich rzeczy.

254. Porządek, w jakim poszczególne oddziały, przebywające w danem miejscu mają pobierać rzeczy z magazynów, oznacza komendant Stacyi.

255. Przy pobieraniach na większą skalę powinien być obecnym oficer, wyjątkowo tylko podoficer.

Przydzieleni podoficerowie, zaopatrzeni zawsze w broń boczną, a stosownie do okoliczności także i w broń palną, powinni tak podczas marszu jak i podczas pobierania utrzymywać porządek wojskowy.

W tych wypadkach odłaje honory wojskowe wyższym tylko komendant oddziału.

Obecny przy pobieraniu oficer (podoficer) powinien przekonać się, czy pobierane przedmioty są przepisowej jakości, wagi i miary. Funkcyonaryusze magazynu obowiązani są pozwolić mu na obejrzenie wydawanych przedmiotów. Nie powinno się przyjmować tych rzeczy, które przepisom nie odpowiadają.

256. O wszystkich niedokładnościach należy natychmiast przez Komendę oddziału donieść Komendzie Stacyi, a to celem zarządzeniu temu.

257. W polu nie powinno się odrzucać artykułów gorszej jakości, jednak możliwych do użycia.

36. Kąpiel i pływanie.

258. W lecie, podczas pogody, powinno się co najmniej raz na tydzień prowadzić żołnierzy do kąpeli. Po jedyncoż powinni się żołnierze kąpać tylko w miejscach, przez władze na to wyznaczonych. Należy wyznaczyć miejsce kąpeli dla nieumiejących pływać i nie pozwalać takim żołnierzom na przekraczanie oznaczonej granicy. Jedną lub kilka kompanii prowadzi do kąpeli oficer. mniejsze oddziały ich komendanci.

Jeżeli kilka baonów kąpie się równocześnie, powinien być przy tem obecnym lekarz i jeden oficer na każdy baon.

259. Jeżeli okoliczności na to pozwalają, należy utworzyć w lecie szkołę pływania. Nie powinno to jednak ograniczać czasu przeznaczonego na zawodowe wyszkolenie żołnierzy. Komendanci oddziałów powinni się o to starać, by mieć możliwie najwięcej pływaków w swoim oddziale.

260. Przy używaniu kąpeli należy baczyć na zachowanie przyzwoitości.

Jest obowiązkiem zarówno prowadzących do kąpeli jak i samych żołnierzy przestrzegać przepisanego ochłodzenia ciała przed kąpielą.

261. Komenda Stacji wyznacza miejsca na kąpiele i według możliwości urzędu pływalnie i wydaje odpowiednie przepisy, oraz o ile to możliwe przydziela lekarza.

POUCZENIE.

W stanie wyżywienia należy wymienić wszystkie, nawet cywilne osoby, oraz konie wierzchowe i pociągowe, które są żywione przy komendach, oddziałach, zakładach.

Stan bojowy podaje się tylko w wojskach pieszych, kawalerii, artylerii polowej i fortecznej, a także przy wyższych komendach.

Do stanu bojowego wlicza się:

W wojskach pieszych, kawalerii i artylerii fortecznej wszystkich, którzy są w tym czasie żywieni i którzy należą do stanu żołnierskiego i według regulaminu musztry znajdują się w szeregu, następnie szarże przed i za frontowe, wreszcie cyklistów i trębaczy. Orkiestry pułkowe do tego nie należą. (W stanie bojowym nie wykazuje się nigdy: oficerów prowiantowych, podoficerów rachunkowych i ich pomocników, rusznikarzy, pomocników sanitarnych, ordynansów oficerskich, w kawalerii—żołnierzy bez koni, sierżantów przydzielonych do sztabu, jak również rzeźników, markietanów i ich pomocników).

W wyższych komendach, z należących do stanu wyżywienia osób stanu żołnierskiego: Komendantów, oficerów sztabu generalnego i sztabu inżynierów, adjutantów i oficerów ordynansowych, cyklistów, oficerów artylerii i oddziałów technicznych (z wyjątkiem oficerów telegrafu) i osoby należące do oddziału żandarmeryi polowej.

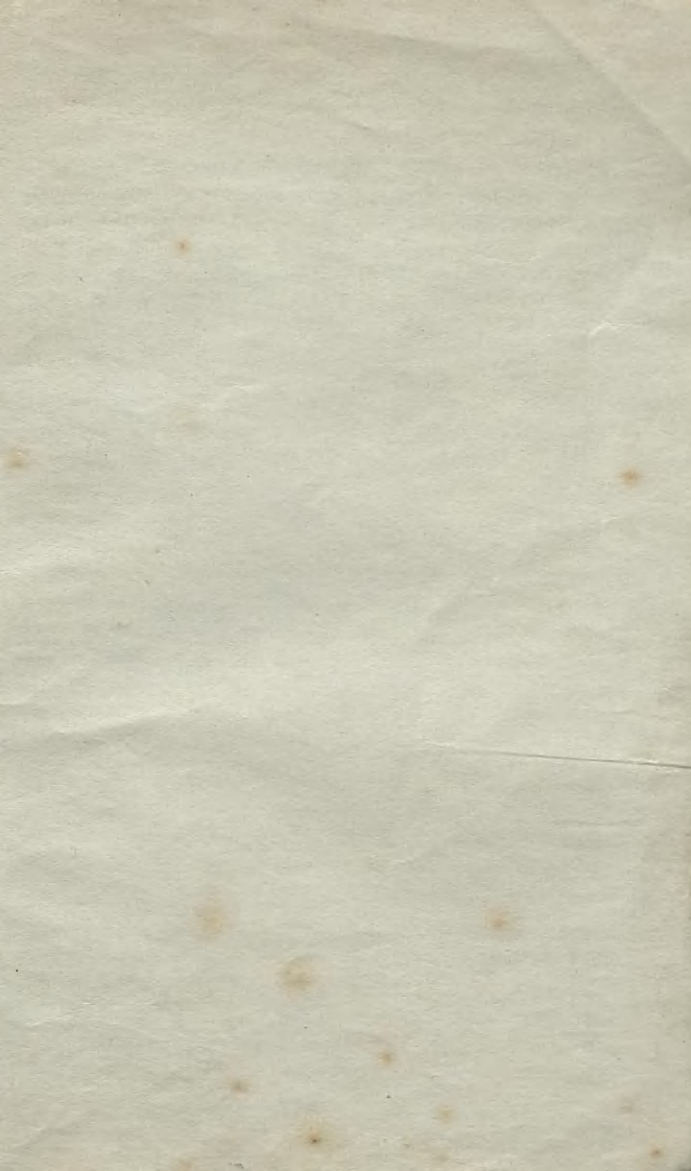
Stan bojowy podaje się w wojskach pieszych w rubryce „żołnierzy pieszych“, w kawalerii w rubryce „jeźdźców“, w artylerii polowej i bateriach górskich w rubryce „dział“. W stanie bojowym Komend brygady i dywizyi kawalerii należy wymieniać tylko jeźdźców. W wyższych komendach w rubryce „jeźdźców“ wymienia

się żołnierzy posiadających konie, oraz żołnierzy z oddziału żandarmeryi polowej, wszystkie inne osoby — w rubryce osób należących do wojsk pieszych.

Oddziały sztabowe, osłony trenów, oddziały sygnalizacyjne i formacje telegrafistów, jakoteż wszystkich odkomenderowanych nie wymienia się w stanie bojowym wyższych jednostek taktycznych, chociażby nawet byli wliczeni w ich stan wyżywienia.

Do stanu chorych wlicza się wszystkich obecnych w pododdziałach i sztabach, a zameldowanych jako chorych lub chwilowo niezdolnych do boju żołnierzy. To samo odnosi się do chorych koni.

Do stanu wozów wlicza się działa, tudzież wszystkie państwowe i prywatne wozy.

in, but the only one that is not a member of the
club is the one that is not a member of the club.

The only one that is not a member of the club is the one that is not a member of the club.

The only one that is not a member of the club is the one that is not a member of the club.

The only one that is not a member of the club is the one that is not a member of the club.

WYDAWNICTWA WOJSKOWE
DEPARTAMENTU WOJSKOWEGO . N. K. N.

REGULAMINY I INSTRUKCJE:

Regulamin wewnętrzny.

A—1 Zasady służby.

A—2 Służba koszarowa i garnizonowa.

A—3 Służba wart.

A—4 Przysięga i artykuły wojenne.

Regulamin wojsk pieszych.

Cz. III. B. Instrukcja strzelecka (Balistyka. Celowanie i strzelanie. Nauka strzelania).

Zasady administracji wojennej:

Cz. I. Pobory osób wojskowych.

Cz. II. O zaprowiantowaniu (wyczerpane;
drugie wydanie pod prasą).

Cz. III. Służba ekonomiczno-administracyjna.

Pieszy patrol wywiadowczy

Piesza placówka.

Najważniejsze przepisy sanitarne dla legionistów.

Pod prasą.

Zadania taktyczne dla plutonu.

Konny patrol wywiadowczy.

NA SKŁADZIE:

Cz. I. Regulamin wojsk pieszych. Musztra
(wydanie P. S. W.).

Cz. II. Regulamin służby polowej (wyd. P.S.W.).

Cz. IV. Instrukcja techniczna. Minerstwo (wydanie P. S. W.).